

**UPUTSTVO/UPUTE ZA POPUNJAVANJE/ISPUNJAVANJE
GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O PRIKUPLJENOM KOMUNALNOM OTPADU (KOM-6aS)**

Izveštaj popunjavaju/ispunjavaju poslovni subjekti, kojima je općina dodijelila pravo na prikupljanje otpada, bez obzira na to da li su oni samo sakupljači otpada ili u isto vrijeme upravljaju odlagalištem otpada (deponijom). U izveštaju se prikazuju podaci o svim količinama komunalnog otpada, koji su prikupljeni u toku/tijeku referentne godine. Izveštaj se popunjava/ispunjava u tri primjerka. Dva primjerka se dostavljaju nadležnoj statističkoj službi, a treći ostaje u dokumentaciji izveštajne jedinice.

TABELA 1 „PRIKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD PO VRSTAMA OTPADA, IZVORU NASTANKA I NAČINU POSTUPANJA SA OTPADOM, U TONAMA“

U **kolonama/stupcima „1“ i „a“** su već navedene šifre iz **Liste otpada** i detaljni opisi vrsta otpada.

U **kolonu/stupcu „2“** upišete ukupnu godišnju količinu prikupljenog komunalnog otpada. Količinu upišete u tonama na tri decimalna mjesta.

Ukupna količina svih vrsta prikupljenog otpada jednaka je zbiru **Reda 01** (podgrupa 20 01) + **Reda 15** (podgrupa 20 02) + **Reda 19** (podgrupa 20 03) + **Reda 27** (podgrupa 15 01).

Zbog različitih karakteristika otpada, neki od njih su praćeni u drugim mjernim jedinicama: kubni metar, litar, kilogram, komad. **Oni moraju biti pretvoreni u tone.** Očekuje se da sami date koeficijent konverzije iz jedne mjerne jedinice u drugu za određene vrste otpada. Koeficijent konverzije iz jedne mjerne jedinice u drugu za određene vrste otpada je obično utvrđena na uzorku, empirijski utvrđena veličina. **Na primjer:**

1 m³ ugljene prašine je težak oko 0,3 t.

Koeficijent transformacije iz kubnog metra u tonu: 5 m³ ugljene prašine × 0,3 t teško je 1,5 t. Prilikom izračunavanja treba voditi računa o zapremini u rasutom stanju. Ukoliko se, ipak, količina otpada ne može izraziti u tonama, jasno naznačite u kojoj jedinici mjere je izražen podatak.

U **kolonama/stupcima 3, 4 i 5** navesti količinu prikupljenog otpada iz različitih izvora otpada:

kolona/stupac 3 iz domaćinstva/kućanstva;

kolona/stupac 4 iz proizvodnih i uslužnih djelatnosti (trgovine, zanatstva, malih preduzeća, poslovnih zgrada i ustanova: škole, bolnice, državne zgrade);

kolona/stupac 5 iz javnih komunalnih službi, koji obuhvata otpad od održavanja vrtova i parkova, otpad od usluga čišćenja ulica (ulično smeće: kontejneri za otpatke, otpad od čišćenja pijaca), ako se njima upravlja kao otpadom. Iz toga slijedi da je:

2 = 3 + 4 + 5.

U **kolone/stupce 6, 7, 8, 10, 12 i 14** razdijelite ukupnu prikupljenu godišnju količinu otpada po različitim vrstama tretmana otpada. Iz toga slijedi da je: **2 = 6 + 7 + 8 + 10 + 12 + 14.**

U **kolone/stupce 6 i 7** upišete količinu otpada koju ste predali na deponiju/deponije (odlagališta otpada) za namjenu odlaganja. Obadviije kolone ispunite samo u slučaju da odlažete otpad na dvije deponije (odlagališta). Ispod naslova Deponija 1 i Deponija 2 trebate da upišete naziv općine i naseljenog mjesta gdje se nalazi deponija (odlagalište). Ukoliko sami upravljate deponijom na koju odlažete otpad zaokružite opciju 1, a ukoliko deponijom upravlja neko drugi zaokružite opciju 2. **Ukoliko ste zaokružili opciju 1 trebate da popunite i „Izveštaj o odlaganju otpada na deponije“ (KOM-6aD).**

TABELA 2 „KOMUNALNI OTPAD PRIKUPLJEN OD STRANE JAVNOG KOMUNALNOG PREDUZEĆA/PODUZEĆA PO OPĆINAMA“

U Tabeli 2. prikažite ukupnu godišnju količinu komunalnog otpada prikupljenog po općinama i naseljenim mjestima koja su pokrivena vašim sistemom odvoza otpada (u odnosu na izvor otpada). U **kolonu / stupac „1“** upišite nazive općina sa čijih teritorija prikupljate komunalni otpad. Šifru općina u **koloni/stupcu „2“** unosi Statistika. U **kolonu/stupcu 3** upišite broj naselja iz svake općine koja koriste usluge javnog odvoza otpada. U **kolonu/stupcu 4** upišite procenat stanovnika koji koriste usluge javnog odvoza otpada, na teritoriji općine koju opslužujete vašim uslugama. **Za svaku općinu procenat treba biti prikazan između 0 i 100%.** U **kolonu/stupcu 5** upišite ukupnu godišnju količinu prikupljenog komunalnog otpada na teritoriji općine koju opslužujete vašim uslugama javnog odvoza otpada. U ove količine morate uključiti i količine odvojeno sakupljenog otpada po pojedinim općinama. U kolonu/stupcu 5, red 11 upišite ukupnu godišnju količinu prikupljenog otpada po svim općinama koje su uključene u vaš sistem/sustav odvoza otpada. Količina otpada upisana u ovom redu mora biti jednaka zbiru količina po općinama (u Tabeli 2) i jednaka zbiru količina otpada iz redova 1, 15, 19, 27 kolona 2 tabeli 1.

Tabela 2 Red 11 (kolona 5) = $\sum$ Tabela 2 kolona 5 (red 01+02+03+04+05+06+07+08+09+10)
Tabela 2 Red 11 (kolona 5) = $\sum$ Tabela 1 kolona 2 (red 01+15+19+27)

OSNOVNI POJMOVI I DEFINICIJE

Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br.03/03 i 72/09)

Otpad znači sve materije ili predmete koju vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži da budu odložene u skladu sa jednom od kategorija otpada navedenoj u listi otpada utvrđenoj u Pravilniku o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05).

Komunalni otpad je otpad iz domaćinstva/kućanstva kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva/kućanstva. To je otpad iz domaćinstva/kućanstva, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina, otpad koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz domaćinstva/kućanstva, a koji nastaje u privredi, ustanovama i uslužnim djelatnostima, kao i krupni otpad koji podrazumijeva namještaj, kućanske aparate i drugu opremu i uređaje koji se koriste u domaćinstvu/kućanstvu.

Opasni otpad je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i koji ima jednu ili više karakteristika koje prouzrokuju opasnost po zdravlje ljudi i okoliša po svom porijeklu ili koncentraciju kao što su: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo nagrizanja, svojstvo oksidiranja i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom/kemijskom ili biološkom reakcijom i osjetljivost/razdražljivost, kao i otpad iz kojeg, nakon odlaganja, može nastati druga materija koja ima neko od opasnih svojstava. U opasni otpad svrstavaju se i komunalni, industrijski, ambalažni i građevinski otpad ukoliko imaju neku od karakteristika opasnog otpada.

Neopasni otpad je otpad koji nije definisan kao opasni otpad i koji nema neku od karakteristika opasnog otpada.

Biorazgradivi otpad je svaki otpad koji je pogodan za aerobnu ili anaerobnu razgradnju, kao što su hrana, vrtni otpad, papir i karton.

Otpadna ambalaža je ambalaža ili ambalažni materijal koje su otpad, osim ostataka materijala koji nastaju prilikom izrade ambalaže.

Komunalna otpadna ambalaža je otpad od primarne i sekundarne ambalaže koji nastaje u domaćinstvima/kućanstvima (kućni otpad), industriji, zanatskim i uslužnim djelatnostima, kao i drugim djelatnostima i javnom sektoru, a sličan je otpadu iz domaćinstva/kućanstva u pogledu prirode, mjesta nastanka i sastava.

Deponija je mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta, uključujući unutrašnja mjesta za odlaganje (npr. deponije gdje proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka) i stalna mjesta (npr. više od jedne godine) koja se upotrebljavaju za dugogodišnje odlaganje otpada.

Obrada otpada je postupak prerade i/ili odstranjivanje otpada, uključujući pripremu prije prerade i/ili odstranjivanja.

Prerada otpada je postupak za dobijanje materijala ili proizvoda koji se koristi kao sirovina ili postupak pripreme otpada za dobijanje tog materijala ili proizvoda u postrojenju za preradu ili širem proizvodnom smislu.

Odstranjivanje otpada je postupak obrade koji nije prerada, čak i u slučaju da se tim postupkom kao sekundarna posljedica dobija materija ili energija.

Odlaganje otpada je jedan od postupaka odstranjivanja.

Sakupljanje otpada je sakupljanje otpada od imaoaca, uključujući prethodno razvrstavanje i privremeno skladištenje otpada, radi transporta do postrojenja za obradu otpada.

Odvojeno sakupljanje otpada (selekcija) je sakupljanje otpada na način da se otpad u postupcima upravljanja otpadom drži odvojeno prema tipu i svojstvu kako bi se olakšala posebna obrada.

Reciklaža je ponovna upotreba otpada u proizvodnom procesu, uključujući i organsku reciklažu, ali ne i korištenje u energetske svrhe.

Reciklažno dvorište je mjesto urađeno za sakupljanje i privremeno skladištenje po vrstama, odnosno frakcijama komunalnog otpada koje se odvojeno sakupljaju.